

Inspiratie en ervaring opdoen over de grens!

Als afsluitende dag van de cursus 'Starten met bio kleinfruit' trokken we op 25 juni over de grens naar Zeeland om samen twee bedrijven te bezoeken: het opkweekbedrijf 'Maatschap van Liere' in Kapelle en het kleinfruitbedrijf 'De Ring' in Oud-Sabbinge. De cursisten deden er nog een heleboel inspiratie en waardevolle kennis op!

Maatschap van Liere

Nelleke en Biem hebben het fruitbedrijf overgenomen van de vader van Biem en vermeerderen sinds 2015 ook biologisch kleinfruit. Een deel van hun plantgoed gaat in pot naar tuincentra, maar ze kweken ook plantgoed in volle grond, voor telers.

Biologisch substraat

Voor de opkweek van het plantgoed hebben ze zelf een substraat samengesteld op basis van 20% compost, 15% perliet en 15% kokos, aangevuld met veenmosveen en DCM meststoffen. Het blauwe bessen-mengsel bestaat uit 20-25% turf, 15% perliet en spagnummos (een duurzamer product uit de Russische bosbouw). Na planten worden nog bacteriën en enzymen toegediend aan het substraat, met goed resultaat. De grijze potten die ze gebruiken zijn gemaakt uit huishoudelijk afval en zijn gemakkelijker te recyclen.

Gewasbescherming

Om luisaantastingen te beheersen laten ze nu het onkruid rond het trayveld staan, om natuurlijke vijanden aan te trekken, en hebben ze bloembakken neergezet op de plaatsen waar een piek verwacht wordt. Dit jaar hebben ze ook larven van lieveheersbeestjes uitgezet, maar voor de particuliere markt moeten ze hiermee oppassen, want dan mogen er zelfs geen eitjes van lieveheersbeestjes op de planten zitten. Daarnaast gebruiken ze ook soms neemazal en minerale olie in het voorjaar voor het beheersen van de luizen.

Ze hebben zelf al gemerkt dat biologisch plantgoed uit de volle grond sterker is op vlak van plaagresistentie dan gangbaar plantgoed.

De potten worden afgedekt met een kokosmatje dat ook een beetje rubber bevat, tegen het onkruid. In België is dit niet toegelaten. Het matje zorgt er ook voor dat de pot vochtig blijft.

In het kader van feromootesten door Delphy hebben ze feromonenvallen uitgezet voor kruisbessenbladwesp, maar er werd niets gevangen. Pcfruit heeft zich nu ook aangesloten bij dit onderzoek. Doornloze rassen (bv Tatiana) blijken trouwens gevoeliger voor kruisbessenbladwesp.

Biem had ook nog een interessant systeem ontwikkeld voor het verspreiden van roofmijten in de boomgaard, ter bestrijding van spint in appels: de mijten worden gemengd met houtsnippers en geleidelijk aan weggeblazen aan de hand van grote ventilatieroosters, dewelke gemonteerd zijn op een getrokken sproeimachine.

Irrigatie en bladvoeding

De beregening van het plantgoed gebeurt van bovenaf, zodat de meststoffen kunnen inregenen. Standaard geven ze 4 mm/dag, ermee rekening houdend dat er wat afregent ook. Als er nog weinig blad is wordt 2 mm/dag gegeven. Er wordt nooit na 10u water gegeven, dit gebeurt bij voorkeur 's nachts, ofwel 's morgens en 's avonds.

Ook wordt elke week bladvoeding gegeven, o.a. bitterzout, zeewier, Aminosol en fulvinezuur (om meer te ademen vanuit het blad, zodat de planten minder hittestress ondervinden).

Naast het bedrijf ligt een grote privé vijver van een buurman met water uit de Biesbosch, dat via een landbouwleiding wordt aangevoerd. Wat betreft waterbeschikbaarheid hebben ze dus wel geluk.

Werkkrachten?

Nelleke en X doen het meeste met z'n tweeën, maar krijgen in de weekends en de zomervakantie wel hulp van studenten. In Nederland hoeven ze die slechts € 4,5 te betalen, maar de studenten komen niet enkel om iets bij te verdienen, ze leren ook iets bij en genieten van het buiten bezig zijn met vrienden.

Moerbedden

Voor de vollegrondsvermeerdering van verschillende soorten en rassen bessen maken ze gebruik van moerbedden, waarbij een hoofdstengel ondergronds gelegd wordt, waarvan jaarlijks de stekjes geoogst worden. Het vermeerderingsveld kan 15 jaar blijven liggen op die manier. Voor het

onkruidvrij houden van de moerbedden wordt de ene week de cultivator ingezet en de andere week wordt aangeard met de schijveneg. Vanaf eind juli worden de vingerwieders ingezet.

Tevreden bezoekers

De cursisten waren erg enthousiast na het bezoek. Benieuwd hoe de bramen en vijgenboompjes die enkele telers meenamen het zullen doen! Knap hoe Nelleke en Biem dit bedrijf hebben uitgebouwd!

De Ring

Harald en Margreeth ontvangen ons vervolgens onder de mirabellen-bomen, waar we onze picknick kunnen opeten, vergezeld van een heerlijk fruitsapje. Kleinfruitbedrijf De Ring gaat zijn 27^e teeltjaar door, wat wil zeggen dat er al een heleboel erg waardevolle teeltovername is opgedaan. Ze begonnen appels en peren te telen op een oud stukje cultuurgrond, maar bleken al snel niet te kunnen concurreren met de grotere pitfruitbedrijven. Daarop schakelden ze over op de teelt van allerlei bessen.

Bedrijfskeuzes

Harald vindt het belangrijk om naar de aard van de grond te telen, en aangezien ze met een pH van 7 à 7,5 zitten worden er geen blauwe bessen geteeld. Hun bedrijf van 3,5 ha is nu opgedeeld in 9 percelen, waarvan 1 perceel mirabellen, 3 percelen rode

bessen, 2 percelen kruisbessen, 1 perceel bramen, 1 frambozen en 1 met witte, zwarte en allerlei ander bessen.

Samenwerking en een beetje schaalvergroting is volgens Harald heel belangrijk, om verdere ontwikkeling mogelijk te maken, en om op te kunnen tegen grote commerciële firma's verderop in de keten.

Hij geeft ook aan dat je volgens hem ofwel alles tiptop in orde moet krijgen qua teelttechniek, ofwel de keuze moet maken om volledig low budget te gaan telen. Een middenweg is moeilijk. Bij elke investering moet je de productie immers omhoog krijgen. Wel vindt hij dat je niet té efficiënt moet omspringen met de ruimte, zodat de teelten nog voldoende omringd worden door ander groen, en zodat er wat bewegingsruimte is.

Rode bes

De Junifer-rode bes is volgens Harald de enige goede in serres. Hij heeft de arbeidsuren in rode bes bijgehouden en kwam op 2000 uren werk voor 12 rijen. *Drosophila suzukii* is een belangrijk aandachtspunt. Hij wil niet gaan innetten want hij wil de andere biodiversiteit niet buitenhouden. De eerste 16 kg waren op 25 juni al geplukt, wat heel erg vroeg is! De bessen staan op 2,5m tussenafstand. Het ras Rovada doet het bij hem na 10 jaar nog steeds heel goed.

Belangrijk is om plantgoed met een onvertakte basis te pakken te krijgen! Meteen na de pluk worden de takken gesnoeid, dus eind juli staan er alweer kale stengels. Op deze manier haalt hij 50 à 60 trossen per hoofdtak (1g/bes, 1kg per hoofdtak).

Tussen de bessenrijen teelt hij klavers maar het is moeilijk om de N uit de klaver te valoriseren onder de bessen.

Laatste frambozen?

Ook voor frambozen blijkt de pH op de Ring te hoog, dus volgens Harald is het nu de laatste poging. Hij haalt hier 1 à 2 kg, terwijl het 3 à 4 kg zou moeten zijn.

Kruisbessen

Kruisbessen zijn de passie van Harald. Hij geeft wel aan dat beginners best starten met Hinnonmaki's.

Later kan je bijvoorbeeld overschakelen naar Achilles, wat een heel lekker ras is.

Gewasbescherming

Enkele jaren geleden was er een plaag van de bessenbladwesp, waarop hij met aanaarden, het onderste blad weghalen en met bitterzout goede resultaten behaalde.

Om de overlast van vogels onder controle te houden heeft hij nu een 'Bird alert' aangeschaft, een toestel dat de verschillende vogelgeluiden herkent en erop reageert met geluiden of met een 'scary man'.

Voor de onkruidbestrijding heeft hij een Italiaanse machine met rolhak en vingerwieders waar je in twee richtingen kan op zitten (zie foto).

Bemesting

Het ganse bedrijf krijgt jaarlijks 30 ton stalmest en dat wordt soms een beetje aangevuld met kippekorrel in het voorjaar. Dit jaar heeft hij de eerste keer groencompost toegediend.

Veel waardevolle kennis

Ook over dit tweede bedrijfsbezoek waren de cursisten erg enthousiast. Een heel mooi biodivers bedrijf, waar ook veel ingezet wordt op hagen en solitaire bomen zoals vijgen die op de kop van de rijen staan en afscheidingen tussen percelen door middel van appelbomen of zwarte vlier.

Na deze warme zonnige dag en met al deze nieuwe kennis in het hoofd hadden sommigen blijkbaar nood aan een verfrissende duik in de Noordzee... Van een topdag gesproken!

Bedankt voor de warme ontvangst!

Carmen Landuyt, CCBT